

24.10.2022

Asia/7

§ 705

Valtuutettu Mirita Saxbergin toivomusponsi uusien vaikuttamiskanavien kehittämisestä nuorille

HEL 2022-005442 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuuston 13.4.2022 hyväksymän toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle sekä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Nuorisoneuvoston lausunto uusien vaikuttamiskanavien kehittämisestä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Käsitellessään nuorten aloitteita 13.4.2022 kaupunginvaltuusto on hyväksynyt seuraavan toivomusponnen:

"Kaupunginvaltuusto edellyttää selvitettävän mahdollisuutta, että kaupunki tutkii ja kehittää uusia toimivia ja tavoitettavia vaikutuskanavia nuorille yhteistyössä nuorten kanssa." (Mirita Saxberg)

Toivomusponnesta on saatu kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan, kasvatus- ja koulutuslautakunnan sekä nuorisoneuvoston lausunnot.

Kaupunginhallitus on tehnyt nuorten vaikuttamismahdollisuuksia vahvistavia linjauksia päättämällä Unicefin Lapsiystävällinen kunta -malliin hakemisesta (19.10.2021 § 36) sekä hyväksymällä lasten ja nuorten vaikuttamisjärjestelmän ja osallisuuden edistämisen tavoitteet ja mittarit jokaisen lapsen ja nuoren osallisuuden vahvistamiseksi (7.2.2022 § 6). Samalla kaupunginhallitus asetti kaupunkitasoisen lasten ja nuorten osallisuuden ohjausryhmän.

Kaupungin toimintatapoja ja nuorten osallisuuden toteutumista on arvioitu sekä Lapsiystävällinen kunta -mallin yhteydessä että nuorten aiemman vaikuttamisjärjestelmä Ruudin strategiakauden 2017–2021 arvioinnissa. Arvioinneissa nousi esiin, että nuorten tilanteesta ja toiveista kerättyä tietoa tulisi hyödyntää monipuolisemmin yli toimialarajojen ja nuorten osallisuuden kokemusta tulisi mitata järjestelmällisemmin. Kaupungin tulisi vahvistaa osallistumisen läpinäkyvyyttä ja kehittää erilaisia tapoja kuulla nuoria heille merkityksellisissä asioissa.

Helsingissä lapset ja nuoret voivat osallistua ja vaikuttaa monin eri tavoin. Erityisesti nuorille suunnattuja vaikuttamisen kanavia ja toimintamuotoja on koottu kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialan yhdessä tuottamaan julisteeseen sekä Nuorten Helsinki -nettisivuille. Vaikuttamiskanavien tulee jatkossakin olla monipuolisia ja niitä tulee arvioida ja kehittää yhdessä nuorten kanssa.

Lasten ja nuorten osallisuuden ohjausryhmän tehtävänä on edistää osallisuuden vahvistamista kaupunkitasoisesti ja vaikuttamistoiminnan yhteensovittamista ja kehittämistä. Ohjausryhmä laatii konkreettiset toimenpiteet osallisuuden edistämiseen ja vaikuttamisjärjestelmän toimeenpanoon. Samalla se huolehtii, että vaikuttamistapojen kehittämisessä ja arvioinnissa kuullaan lapsia ja nuoria.

Kaikilla toimialoilla tehdään töitä sen eteen, että jokainen lapsi ja nuori kokee osallisuutta ja uskoo mahdollisuuksiinsa vaikuttaa. Osallistumisprosessien läpinäkyvyyttä pyritään lisäämään siten, että nuoret ymmärtävät, mihin osallistuminen kaupungissa kulloinkin vaikuttaa.

Nuorisoneuvosto on lausunnossaan arvioinut, että kaupungin tarjoamat matalan kynnyksen vaikuttamiskanavat nuorten oman lähiympäristön ja omien lähipalveluiden järjestämiseen ja suunnitteluun ovat jo nykyisellään varsin monipuoliset. Vaikuttamismahdollisuudet ovat kuitenkin keskittyneet kulttuurin ja vapaa-ajan sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialoille, joiden palvelut koskettavat nuorten elämää eniten.

Kaupunkiympäristön toimialalla on käytössä hyvin toimivat matalan kynnyksen vaikuttamisen kanavat, mutta nuorisoneuvoston mukaan niiden tunnettuus nuorten keskuudessa on vähäistä. Nuorten kuuleminen kaavoitushankkeiden yhteydessä on tärkeää, koska kaavamuutok-

silla on merkittävää vaikutusta nuorten asuinympäristöön ja elinolosuhteisiin tulevaisuudessa. Nuorisoneuvostoa kuullaan hyvin vireillä olevista kaavamuutoksista, mutta lisäksi olisi hyvä selvittää mahdollisuutta tiheämmälle vuorovaikutukselle alueen nuorten kanssa.

Sosiaali- ja terveystoimialalla nuorisoneuvosto tunnistaa puutteen matkan kynnyksen kuulemiskanavista. Uusia vaikuttamiskanavia tulisi kehittää niihin palveluihin, joita nuoret käyttävät eniten, kuten koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoon ja mielenterveyden palveluihin.

Nuorisoneuvostolla itsellään on keskeinen rooli korkean tason vaikuttamiskanavana. Se on lausunnossaan todennut, että nuorisoneuvoston edustajien läsnäolo-oikeudesta päätöksentekokelemissä ja muista nuorisoneuvoston toimintaedellytyksistä tulee huolehtia, koska sen osallistumista tukevat rakenteet kaupungin hallinnossa edesauttavat korkean tason vaikuttamismahdollisuuksien toteutumista. Nuorisoneuvoston tulee olla mukana sekä valmistelu- että päätöksentekovaiheessa. Muita muodollisia vaikuttamiskanavia ovat muun muassa nuorten aloitteet ja osallistuminen koulujen johtokunnan työskentelyyn.

Sekä kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta että kasvatus- ja koulutuslautakunta ovat lausunnoissaan kannattaneet toivomusponnessa esitettyä vaikutuskanavien kehittämistä. Tässä keskeistä on ottaa nuoret mukaan suunnitteluun ja hyödyntää lasten ja nuorten osallisuuden ohjausryhmää käytännön ratkaisujen etsimisessä.

Hallintosäännön 30 luvun 14 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava pöytäkirjan ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnen johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua pöytäkirjan hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava erikseen myös muille valtuutetuille.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Maria Nyfors, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 21731
maria.nyfors(a)hel.fi

Liitteet

1 Nuorisoneuvoston lausunto uusien vaikuttamiskanavien kehittämisestä

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

24.10.2022

Asia/7

Ote
Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti

Tiedoksi

Kaupunginvaltuusto

Päätöshistoria

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 13.09.2022 § 165

HEL 2022-005442 T 00 00 03

Lausunto

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta antoi asiasta seuraavan lausunnon:

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta pitää toivomuspontta kannatettavana ja toteaa, että se on linjassa kaupungissa jo tunnistettujen kehittämis-kohteiden kanssa.

Helsingin kaupunginhallitus on tehnyt nuorten vaikuttamismahdollisuuksia vahvistavia linjauksia päättämällä Unicefin Lapsiystävällinen kunta -malliin hakemisesta (19.10.2021) sekä hyväksymällä lasten ja nuorten vaikuttamisjärjestelmän ja osallisuuden edistämisen tavoitteet, mittarit ja johtamisrakenteen (7.2.2022, 6 §). Molemmat päätökset velvoittavat kaupungin toimialat työskentelemään nuorten kanssa entistä tiiviimmässä yhteistyössä paremman Helsingin rakentamiseksi.

Helsingissä on arvioitu kaupungin toimintatapoja ja nuorten osallisuuden toteutumista sekä Unicefin Lapsiystävällinen kunta -mallin yhteydessä että Helsingin nuorten vaikuttamisjärjestelmä Ruudin strategiakauden 2017–2021 laajassa arvioinnissa. Arvioinneissa on kerätty tietoa lapsilta ja nuorilta, opettajilta ja rehtoreilta, nuoris- ja osallisuusohjaajilta, nuorisotyön toiminnanjohtajilta, tutkijoilta, Ruudin ohjausryhmältä, kaupungin toimialojen asiantuntijoilta sekä toimialajohtajilta.

Arvioinneissa nousi esiin, että nuorten tilanteesta, tarpeista ja toiveista kerättyä tietoa tulisi hyödyntää monipuolisemmin yli toimialarajojen. Lisäksi nuorten osallisuuden kokemusta tulisi mitata systemaattisemmin. Nuorten kuulemista tulisi vahvistaa lisäämällä dialogia ja deliberatiivista demokratiaa ratkaisukeskeisen toiminnan rinnalle. Helsingissä tulisi vahvistaa osallistumisen läpinäkyvyyttä ja kehittää erilaisia tapoja kuulla nuoria heille merkityksellisissä asioissa.

Helsingissä lapset ja nuoret voivat osallistua ja vaikuttaa monin eri tavoin. Helsingissä käytössä olevia, erityisesti nuorille suunnattuja vaikut-

tamisen kanavia ja toimintamuotoja on koottu kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan ja kasvatuksen ja koulutuksen toimialan yhdessä tuottamaan julisteeseen sekä Nuorten Helsinki -nettisivuille <https://nuorten.hel.fi/osallistu-ja-vaikuta/miten-voit-vaikuttaa/>. Vaikuttamisen kanavien ja toimintatapojen tulee jatkossakin olla monipuolisia ja niitä tulee arvioida ja kehittää yhdessä lasten ja nuorten kanssa. Vaikuttamiskanavien kehittämisen lähtökohtana tulee olla yhteisesti sovitut tavoitteet sekä systemaattisesti kerättävä tieto nuorten osallisuuden kokemuksista.

Kaupunginhallituksessa päätettiin (7.2.2022) perustaa Helsinkiin lasten ja nuorten osallisuuden ohjausryhmä sekä asettaa kaupunkitasoiset tavoitteet ja mittarit jokaisen lapsen ja nuoren osallisuuden vahvistamiseksi. Ohjausryhmä asetettiin osaksi kaupunkitasoista terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen (HYTE) ohjausrakennetta, lasten ja nuorten hyvinvointia edistävän LANU-verkoston taktiseksi ryhmäksi. Ohjausryhmään nimettiin jäsenet kaikilta kaupungin toimialoilta ja kaupunginkansliasta.

Ohjausryhmän tehtävänä on edistää kaupunkitasoisesti lasten ja nuorten osallisuuden vahvistamista ja vaikuttamistoiminnan yhteensovittamista ja kehittämistä. Ohjausryhmän tehtävänä on laatia lasten ja nuorten osallisuuden edistämiseen ja vaikuttamisjärjestelmän toimeenpanoon konkreettiset toimenpiteet. Toimenpiteet käsitellään kaupunkitasoisissa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjausrakenteessa (HYTE) sekä kaupungin osallisuusmallin ohjausrakenteissa ja toimieliimissä. Ohjausryhmä huolehtii, että osallistumisen ja vaikuttamisen toimintatapoja ja kanavia kehitetään kaupunkiyhteisesti ja kehittämisessä ja arvioinnissa kuullaan lapsia ja nuoria.

Kaupunkitasoisilla, yhteisillä tavoitteilla varmistetaan, että lasten ja nuorten osallisuutta edistetään systemaattisesti ja kaupunkitasoisesti. Helsinki on sitoutunut tekemään töitä sen eteen, että jokainen lapsi ja nuori kokee osallisuutta ja uskoo mahdollisuuksiinsa vaikuttaa ja että lasten ja nuorten ääni kuuluu monipuolisesti kaupungissa. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että kaikilla kaupungin toimialoilla yhteistyössä lasten ja nuorten kanssa kehitetään ja monipuolistetaan tapoja kuulla ja osallistaa lapsia ja nuoria.

Helsingissä lapset ja nuoret harjoittelevat osallisuutta ja vaikuttamista kaupunkitasolla monin eri tavoin. Kuluvalle strategiakaudella 2021–2025 Helsingissä kokeillaan kahdesti vuodessa järjestettäviä avoimia apulaispormestarien toimialailtoja, joissa nuoret voivat tulla esiin heille tärkeitä asioita suoraan kaupungin ja toimialan johdolle. Helsingissä lisätään myös eri-ikäisten kaupunkilaisten tasavertaista kohtaamista.

24.10.2022

Osallistumisprosessien läpinäkyvyyttä lisätään siten, että lapset ja nuoret ymmärtävät, mihin osallistuminen kaupungissa kulloinkin vaikuttaa.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta kannattaa valtuustoaloitteessa esitetyä toimivien ja nuoret tavoittavien vaikutuskanavien kehittämistä Helsingissä. Tässä keskeistä on ottaa nuoret mukaan suunnitteluun ja ideointiin ja hyödyntää kaupunkitasoista lasten ja nuorten osallisuuden ohjausryhmää käytännön ratkaisujen etsimisessä.

Esittelijä

nuorisoasiainjohtaja
Mikko Vatka

Lisätiedot

Johanna Laukkanen, suunnittelija, puhelin: 310 89091
johanna.laukkanen(a)hel.fi

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 23.08.2022 § 166

HEL 2022-005442 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Mirita Saxbergin toivomusponnosta toimivien ja nuoret tavoittavien vaikutuskanavien kehittämisestä Helsingissä seuraavan lausunnon:

Käsitellessään nuorten aloitteita ajalta 1.7.—31.12.2021 (13.4.2022, 7 §) kaupunginvaltuusto hyväksyi samalla Mirita Saxbergin toivomusponnen toimivien ja nuoret tavoittavien vaikutuskanavien kehittämisestä Helsingissä yhteistyössä nuorten kanssa. Kasvatus- ja koulutuslautakunta pitää aloitetta kannatettavana ja toteaa, että toivomusponsi on linjassa kaupungin tunnistamien kehittämiskohteiden kanssa. Helsingin kaupunginhallitus on tehnyt nuorten vaikuttamismahdollisuuksia vahvistavia linjauksia päättämällä Unicefin Lapsiystävällinen kunta -malliin hakemisesta (19.10.2021, 36 §) sekä hyväksymällä lasten ja nuorten vaikuttamisjärjestelmän ja osallisuuden edistämisen tavoitteet, mittarit ja johtamisrakenteen (7.2.2022, 6 §). Molemmat päätökset velvoittavat kaupungin toimialat työskentelemään nuorten kanssa tiiviissä yhteistyössä paremman Helsingin rakentamiseksi.

Helsingissä on arvioitu kaupungin toimintatapoja ja käytäntöjä lapsen edun huomioimiseksi sekä Unicefin Lapsiystävällinen kunta -mallin yhteydessä että Ruudin strategiakauden 2017–2021 laajassa arvioinnissa. Arvioinneissa on kerätty tietoa lapsilta ja nuorilta, opettajilta ja rehtoreilta, nuoriso- ja osallisuusohjaajilta, nuorisotyön toiminnanjohtajilta, tutkijoilta, Ruudin ohjausryhmältä, kaupungin toimialojen asiantuntijoilta sekä toimialajohtajilta.

Arvioinneissa nousi esiin, miten nuorten tilanteesta, tarpeista ja toiveista kerättyä tietoa tulisi hyödyntää monipuolisemmin yli toimialarajojen. Lisäksi nuorten osallisuuden kokemuksesta tulisi mitata systemaattisemmin. Nuorten kuulemista tulisi vahvistaa lisäämällä dialogia ja deliberaatiivista demokratiaa ratkaisukeskeisen toiminnan rinnalle. Helsingissä tulisi vahvistaa osallistumisen läpinäkyvyyttä ja kehittää erilaisia tapoja kuulla nuoria heille merkityksellisissä asioissa.

Helsingissä lapset ja nuoret voivat osallistua ja vaikuttaa monin eri tavoin. Helsingissä käytössä olevia, erityisesti lapsille ja nuorille suunnattuja vaikuttamisen kanavia ja toimintamuotoja on koottu julisteeseen ja oppijoille suunnattuun Osallistu ja vaikuta -oppaaseen <https://helsinkioppii.hel.fi/julkaisut/osallistu-ja-vaikuta-opas-helsinkiopioille/>. Vaikuttamisen kanavien ja toimintatapojen tulee jatkossakin olla monipuolisia ja niitä tulee arvioida ja kehittää yhdessä lasten ja nuorten kanssa. Vaikuttamiskanavien kehittämisen lähtökohtana tulee olla yhteisesti sovitut tavoitteet sekä systemaattisesti kerättävä tieto lasten ja nuorten osallisuuden kokemuksista.

Kaupunginhallituksessa päätettiin (7.2.2022, 6 §) perustaa Helsinkiin lasten ja nuorten osallisuuden ohjausryhmä sekä asettaa kaupunkitasoiset tavoitteet ja mittarit jokaisen lapsen ja nuoren osallisuuden vahvistamiseksi. Ohjausryhmä asetettiin osaksi kaupunkitasoista terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen (HYTE) ohjausrakennetta, lasten ja nuorten hyvinvointia edistävän LANU-verkoston taktiseksi ryhmäksi. Ohjausryhmään nimettiin jäsenet kaikilta kaupungin toimialoilta ja kaupunginkansliasta.

Ohjausryhmän tehtävänä on edistää kaupunkitasoisesti lasten ja nuorten osallisuuden vahvistamista ja vaikuttamistoiminnan yhteensovittamista ja kehittämistä. Ohjausryhmän tehtävänä on laatia lasten ja nuorten osallisuuden edistämiseen ja vaikuttamisjärjestelmän toimeenpanoon konkreettiset toimenpiteet. Toimenpiteet käsitellään kaupunkitasoisissa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjausrakenteessa (HYTE) sekä kaupungin osallisuusmallin ohjausrakenteissa ja toimieliimissä. Ohjausryhmä huolehtii, että osallistumisen ja vaikuttamisen toimintatapoja ja kanavia kehitetään kaupunkiyhteisesti ja kehittämisessä ja arvioinnissa kuullaan lapsia ja nuoria.

Kaupunkitasoisilla, yhteisillä tavoitteilla varmistetaan, että lasten ja nuorten osallisuutta edistetään systemaattisesti ja kaupunkitasoisesti. Helsinki on sitoutunut tekemään töitä sen eteen, että jokainen lapsi ja nuori kokee osallisuutta ja uskoo mahdollisuuksiinsa vaikuttaa ja että lasten ja nuorten ääni kuuluu monipuolisesti kaupungissa. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että kaikilla kaupungin toimialoilla yhteistyös-

24.10.2022

Asia/7

sä lasten ja nuorten kanssa kehitetään ja monipuolistetaan tapoja kuulla lapsia ja nuoria.

Helsingissä lapset ja nuoret harjoittelevat osallisuutta ja vaikuttamista kaupunkitasolla monin eri tavoin. Kuluvalle strategiakaudella 2021–2025 Helsingissä kokeillaan 2 kertaa vuodessa järjestettäviä avoimia apulaispormestarien toimialailtoja, joissa nuoret voivat tuoda esiin heille tärkeitä asioita suoraan kaupungin ja toimialan johdolle. Helsingissä lisätään myös eri-ikäisten kaupunkilaisten tasavertaista kohtaamista. Osallistumisprosessien läpinäkyvyyttä lisätään siten, että lapset ja nuoret ymmärtävät, mihin osallistuminen kaupungissa kulloinkin vaikuttaa.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta kannattaa valtuustoaloitteessa esitettyä toimivien ja nuoret tavoittavien vaikutuskanavien kehittämistä Helsingissä. Tässä keskeistä on ottaa nuoret mukaan suunnitteluun ja ideointiin ja hyödyntää kaupunkitasoista lasten ja nuorten osallisuuden ohjausryhmää käytännön ratkaisujen etsimisessä.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Heidi Halkilahti, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 22889
heidi.halkilahti(a)hel.fi
Sari Antikainen, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 35095
helena.antikainen(a)hel.fi
Kirsi Kukkonen, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 81030
kirsi.kukkonen2(a)hel.fi